

Uppt. av David Mennius, Örebro

efter herr Hylén

i Tostrup, Lvenatarp.Anmärkingar: Uppptecknat under
sommarboursem i Lund
1921.

Läkarkonst.

Den bekante "Åsumspägen" Lars Mårtensson, ställde diagnos efter undersökning av de klädesporscellar, den sjuke burit närmast kroppen, en duk, binda el. dyl. Råkade han ställa fel diagnos, begärde han fullständigare uppsättning av klädesplagg, linne, lakan el. dyl.

Han föreskrev ofta medicin, som i allmänhet bestod av värtdekokter, men även en del apoteksvaror, som erhöles utan läkarrecept.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

Uppt. av David Abenius, Örebro

efter Fru Dora Ryberg

i Tomevilla.

Anmärkingar: Upptecknat under
Lommarkurserna i Lund 1921.

1. Bruden sökte att vid vigseln sätta sin högra fot framför brudgummens. Hon skulle då "bli herre i huset."
2. Regn på bröllopsdagen varslade om rikedom för brudparet.

En uppgift om botande av sjukdom genom blåsning i kylla- el. fläderpapp ^{kommer att} lämnas av fru R. personligen.

Uppt. av *Davids Abenius, Örebro*

efter *Falkeskallärare*

Halger Persson,

i *Lerberget, Höganäs.*

Anmärkingar: *Upptecknat
under sommarmånaderna
i Lund 1921.*

1. Den av kontrahenterna, som under vigseln svarar högst, kommer att leva längst.
2. När det kläntade i kyrkan på kvällarna, avstannade arbetet.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

Uppt. av

E. Nilsson

Anmärkingar:

efter

Fru B. Nilsson

i

Boarsbäck

I Boarsbäck bruka ungdommen på julafton kasta in sin-
derstagna tallrikar "skrälle" hos
närmaste granne för att skräm-
ma denne. De som kasta in "skräl-
len" springas därefter sin väg fortast
möjligt för att ej bli igenkända.
Denna sed kallas hos folket att "slä"
skrälle"

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

Uppt. av E. Nilsson

Anmärkingar:

efter

i Röddinge sn, Färs län.

Halmkrona:

I Röddinge församling.

fanns för omkr. 7 år sen en gammal, som förfärdigade kronor utav halm, vilka såldes åt grannarna, vilkas dämmad pryddes sina stugor. Denna kruna hängdes i taket på en fin träd och var i varbruten rörelse, än åt ena hållet än åt andra.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

Uppt. av Högskolemann

Anmärkningaz:

efter egen iakttagelse

i Läraren i Högskolan

Notiser: Att kasta in julkappar.

Det brukas ännu i Läraren invid Högskolan
 att ligande kasta in till goda vänner såväl namns
~~högskole~~ födelsepresenter som julkappar och därigen
 från obemäktigt försämrings, så att man g. visst
 te varit från pres ex. julkappens kommit.

Uppt. av *W. Edgren Persson*

Anmärkingar:

efter eget minne fr. barndomen

i Önsleunda, Krist län.

Mulskeder: Att springa med gräsfoten.

När man vid julen åt ~~kakor~~ ^{svinföt} hände det
förr ofta, att t. ex. husfatern frögade någon av de
närvarande, oftast barn, om han kunde springa
fira (grannens) ^{någon} med den här ^{grannens} ^{svinföt} på
5 min. (tiden tuckades om att man mycket väl skulle
kunna hinna åt och omigen). Den tilltalade svarade
naturligtvis ja. De tog uppgriftsgivaren och svinföt-
delade gräsfoten i alla dess små delar, och så skul-
le den som åtogit sig uppdraget springa med
en del isär, vilket ju visade sig omöjligt,
därför att uppdragsgivaren tilltogit tiden för
knapp. Mycket, att det var något "straff" för-
enat med misslyckandet, men väl i vilket.

Uppt. av

Ola Ryberg

d. 20 aug 1921.

efter

upplevelse

i

Ö. Tommarp.

Anmärkingar:

Liden fästkom allmänt
sär för omkr 20 år sedan.

Jul

Mellan Trettondedagen och Knut brukade några ungdomar, 3 @ 4 st, kläda ut sig till oigenkännlighet och därefter komma in i stugarna på kvällen, och utföra en del uppdrag för att roa den beröktas familjen. De inneboende skulle med alla möjliga frågor försöka utforska julepökenas hemvist och namn. När undersökningarna efterhand blevo alltför närstående försökte julepökenarna smita ifrån för att komma till nästa hus eller gård. Värdfolket skulle då helst försöka förhålla sig för att bjuda någon förtäring på pökenarna. Vanligast bjudningen bestod då i brännvin. En annan skara ungdom följde pökenarna och iakttog genom att kika i fönstren pökenarnas framfart och hade naturligtvis särskilt roligt åt värdfolkets alla möjliga försök att identifiera pökenarna. Ofta skrämde man efteråt barnen att vara snälla genom att erinra om pökenarna.

Uppt. av Olof Ryberg

efter Nårsången

i L. t. Olof.

Anmärkingar:

Sedan lärers ämne då o då
färdkomma.

Knut.

På kvällen begav sig en pojke
i väg till grannen med en julknuta som in-
kastades i stugan för att koka julens ut. Knutan
bestod av tre stycken vresiga trästycken vardera
av ungefär en knuten hand storlek, sammankoppy-
lade med ett kasta (ung. 1 dm) långa järnlänkar.
Pojken som slängde in "knutan" försökte kila un-
der, men blev han infångad så blev han intagen
i stugan och ljuden på fästning samt fick sedan
fortsätta sin färd med "knutan". Kunde man ej in-
fånga pojken fick man själv föra knutan vidare.

Uppt. av Olaf Ryberg

Anmärkingar:

efter upplevelse

i Ö. Tommarp.

Fulkjutning eller i äldre nyårs-skjutning

För omkr. 20 år sedan förekom nyårsskjutning på natten mellan det gamla och nya året för att sålunda "skjuta bort det gamla året." Man hade då vanligen r. k. "kronogevär" som man laddade med en stark laddning och avsköt detta över brunnöppningen hos grannen.

Fulkjutning eller nyårs-skjutning

För omkr. 20 år sedan förekom nyårsskjutning på natten mellan det gamla och nya året för att sålunda "skjuta bort det gamla året." Man hade då vanligen r. k. "kronogevär" som man laddade med en stark laddning och avsköt detta över brunnöppningen hos grannen.

Uppt. av *Jungbom Jönsson*

Anmärkningar:

efter

i

I Örraby församling, Kristianstads län utsattes ofta under julen julkärrar för fåglarna. Julkärrarna fästes på en staka eller hötjunga och fick stå hela julen.

I Örraby församling, Kristianstads län utsattes ofta under julen julkärrar för fåglarna. Julkärrarna fästes på en staka eller hötjunga och fick stå hela julen.

LUNDS UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING.

Uppt. av *Lugborg Jönsson*

Anmärkingar:

efter

i

Trane församling, Kristianstads län, brukas ofta att pojkar
 6de dag jul springa omkring i hus och gårdar och kasta
 i trästyggen - kallade julabuntor i förstugor och
 amburier. Den kalande skrynda sig så fort som möjligt
 att avlägsna sig, så att ingen får upptäcka vilka de är.

Uppt. av Amanda Robertsson

Anmärkingar:

efter

i Va församling
Kristianstad

På Knutdagens kväll brukar någon vän komma och hvarligt sycka upp såren och kasta in i summet en vedknuta på vilken står skrivt en del del hudsiga rim s.ex. "Läs kommer Knut, som kan julen ut." Överraskningen uppfattas som ett litet skämt, och de, som fått knuten, äro angelägnare att fö tag i den, som hvarvett ömsidigt bryter för att ge honom en riklig traktning.

Uppt. av David Ahenius, Örebro
efter Fröken Hertha Persson,

i Låsådal.
V. Göttinge län.

Anmärkingar: Upptecknat under
sommarkurserna i Lund
1921.

När det klämtade i kyrkan på kvällarna,
avstannade arbetet och följande bön lästes:
"Gud bevara min själ till evinnerligt liv!"

Uppt. av David Alenius, Örebro

efter fräken Anna Skogh

i Tryde, Tomelilla.Anmärkingar: Upptecknat under
sommarkurserna i Lund
1921.

Skrocks.

När fräken Skogh gick i skola i Staffanstorp, fick hon utslag i huvudet. En barnmorska där, mor Andersson kallad, förklarade detta på följande sätt. Fräken Skoghs mor hade en gång under travandstopp varit uppe på vinden för att skära en bit av det stora fläskstycket, som hängde i taket. Då föll en droppe (från fläskstycket?) i huvudet på henne. Hon strök bort droppen med ena handen, och därför hade nu detta utslag kommit på dottern.

Följande botemedel skulle användas: Modern skulle stjåla en fläskbit, steka den och smörja flöket på utslaget samt sedan lägga fläskbiten på taket, så fåglarna skulle flyga bort med den. Då först skulle utslaget gå bort.

2. En getabock ska bo i ladugården, så komma
vänder

117 av 117.

sid. 1

LUND UNIVERSITETS FOLKMINNESSAMLING

= 16

Abppt. av Skane Lohys

Anmärkingar: H. v. 18. 18. 18.

efter Div. 18. 18. 18.

18. 18. 18.

Att "se männen genom en rockärm" tvingade så, att en person steg upp på en stol, kallade i sina händer en rock. Den ena av dess armar hölls upp mot bröstet. Den, som så skulle "se männen", stod på golvet & försökte "se männen" genom rockärmen. Så passade den, som stod på stolen att stå ett glas vatten i ansiktet på den som skulle "se männen". Vattenkyllet fick naturligtvis i vissa fört för den som såg genom rockärmen. Att "se männen genom en rockärm" tvingade så, att en person steg upp på en stol, kallade i sina händer en rock. Den ena av dess armar hölls upp mot bröstet. Den som skulle "se männen", stod på golvet & försökte "se männen" genom rockärmen. Så passade den, som stod på stolen att stå ett glas vatten i ansiktet på den som skulle "se männen". Vattenkyllet fick naturligtvis i vissa fört för den som såg genom rockärmen.